

10 oktober 1985

INTERNATIONAL MINERS ORGANISATION : DE WORDINGSGESCHIEDENIS VAN
EEN MANTELORGANISATIE

Een jaar later dan oorspronkelijk de bedoeling was werd op 21 en 22 september jl. in de Parijse voorstad Montreuil in het kantoor van de Franse communistische Confederation Generale du Travail (CGT) een nieuwe internationale mijnwerkersvakorganisatie opgericht, de International Miner's Organisation (IMO). Vertegenwoordigers van Mijnwerkersbonden uit 33 voornamelijk socialistische en Derde Wereldlanden kozen unaniem de militante president van de Britse National Union of Miners, Arthur SCARGILL, tot eerste president van de IMO. Als vice presidenten werden benoemd Mikhaïl SREBNY, die voorzitter van de Sovjet Mijnwerkersbond is, en Barry SWAN, algemeen secretaris van de Australische Mijnwerkersfederatie. Alain SIMON, tot dan algemeen secretaris van de Mineworkers Trade Union International van de World Federation of Trade Unions, werd gekozen tot IMO secretaris-generaal.

Als nieuw gekozen president van de National Union of Miners begon de orthodox marxistische Arthur SCARGILL al in 1982 samen met SIMON en SREBNY te werken aan de totstandkoming van een neutraal ogende internationale mijnwerkersbond waarvan de lidorganisaties afkomstig zouden moeten zijn uit de gelederen van zowel de communistische WFTU als haar westerse tegenhanger, de International Confederation of Free Trade Unions (ICFTU).

Hoewel SCARGILL tijdens de oprichtingsvergadering benadrukte dat de International Miner's Organisation zich niet zou aansluiten bij een van deze twee overkoepelende internationale vakbondsorganisaties, kan op grond van de samenstelling van bestuur en achterban van de IMO worden aangenomen dat deze nieuwe organisatie zal gaan fungeren als handlangers van de eerstgenoemde, in Praag gevestigde internationale communistische mantelorganisatie, en feitelijk een voortzetting zal blijken te zijn van de Miners Trade Union International. Zij lijkt bovendien bedoeld als eerste stap naar een veel bredere wereldwijde vakbondseenheid, die de niet-communistische vakbeweging uiteindelijk zou moeten isoleren.

INTERNATIONAL MINERS ORGANISATION : DE WORDINGSGESCHIEDENIS VAN
EEN MANTELORGANISATIE

De World Federation of Trade Unions

Op 3 oktober 1945 werd, in de sfeer van optimisme en samenwerking direct na de oorlog, door het Britse Trade Union Congress (TUC), het Amerikaanse Congress of Industrial Organisations (CIO) en de Sovjetrussische All Union Central Council of Trade Unions (AUCCTU) in Parijs de World Federation of Trade Unions (WFTU) opgericht. De ongeveer 250 afgevaardigden uit 56 landen die daarbij aanwezig waren vertegenwoordigden ruim 70 miljoen arbeiders en daarmee was de WFTU meteen al aanzienlijk groter dan het andere internationale vakverbond van dat moment, de International Federation of Christian Trade Unions* .

De achterliggende gedachte voor de AUCCTU was de marxistisch-leninistische idee dat de werkende bevolking in de westerse maatschappij uiteindelijk zelf het kapitalistische systeem zou vernietigen. Om dat proces te bespoedigen is het van het grootste belang dat communistische vakbonden proberen de ideologische en organisatorische hindernissen op te ruimen die de samenwerking verhinderen van communistische met niet-communistische vakbonden in een georganiseerde anti-kapitalistische strategie. Tot de voornaamste taken van de AUCCTU op het internationale vlak behoorde dan ook het aanknopen van banden met individuele niet-communistische vakbondsorganisaties om steun te verwerven voor gezamenlijke actie in campagnes rond actuele zaken. Het uiteindelijke doel was en blijft daarbij steeds de vorming van een homogene en militante internationale arbeidersklasse die in staat moet zijn in de kapitalistische wereld structurele sociale veranderingen door te voeren.

Al in 1948 was de communistische invloed in de WFTU zo groot dat die in Westeuropese vakbondskringen openlijk beschreven werd als een "platform en instrument ter verbreding van Sovjetpolitiek", en in januari 1949 trokken niet-communistische vakbonden onder aanvoering van de Britse TUC, het Amerikaanse CIO en het Nederlandse Verbond van Vakverenigingen (NVV) zich terug uit de nationale WFTU-affiliaties omdat in hun ogen het "experiment van samenwerking en coexistentie" jammerlijk mislukt was door het gebrek aan oprechtheid van Oosteuropese en Sovjetrussische zijde.

De uittocht werd in november 1949 gevolgd door de oprichting in London van de International Confederation of Free Trade unions (ICFTU - in de Nederlandse afkorting IVVV) waarbij alleen die vakbondsorganisaties zich konden aansluiten die "vrij zijn van enige inmenging van buitenaf, hun gezag alleen ontlenen aan hun

*Deze organisatie ontstond in de jaren twintig toen katholieke en protestante vakbonden een aantrekkelijk alternatief leken voor socialistische en anarchistische organisaties. Leden van de ICFTU hielden zich afzijdig van de WFTU toen deze stelde dat men niet lid kon zijn van twee internationale vakorganisaties. De ICFTU veranderde in 1968 haar naam in World Confederation of Labour (WCL - in de Nederlandse afkorting WVA)

leden en een bestuur hebben dat op vrije en democratische wijze gekozen is". Vakbonden in de communistische wereld, die uitsluitend kunnen opereren onder partij- en staatstoezicht zijn daarmee van toetreding uitgesloten.

In 1951 werd de WFTU door de Franse regering per decreet gedwongen alle activiteiten in Frankrijk te staken en het hoofdkantoor in Parijs te sluiten vanwege subversieve activiteiten. Volgens de regeringsverklaring handelde de WFTU compleet tegenovergesteld aan de doelstellingen die destijds grond waren voor toestemming zich in Frankrijk te vestigen. De WFTU installeerde zich vervolgens in de Russische sector van Wenen, om ook daar in februari 1956 door de nieuwgevormde zelfstandige Oostenrijkse regering verdreven te worden als bedreiging van de neutraliteit. Sindsdien zetelt de WFTU, ongestoord, in Praag.

Trade Union International's

Als een reactie op de vorming van de ICFTU en de daarmee verbonden International Trade Secretariats (ITS's) werden in 1949 en 1950 door de WFTU de zogenaamde Trade Union Internationals (TUI's) gevormd, die werknemers in bepaalde beroepen en takken van industrie vertegenwoordigen. De TUI's spannen zich in om een neutraal en onafhankelijk imago op te houden. Stuk voor stuk hebben ze een eigen secretariaat en eigen bestuurders, eigen vergaderingen en eigen publicaties. In december 1966 kregen ze zelfs allemaal eigen statuten, waarschijnlijk in de verwachting daarmee de weg vrij te maken voor toetreding tot allerlei internationale en gespecialiseerde organen, waaronder ook die van de Verenigde Naties. Feitelijk worden de activiteiten en de financiën echter zorgvuldig gecontroleerd door het speciale TUI Department van de WFTU in Praag.

Tot aan de oprichting van de IMO waren er elf van dergelijke TUI's* en op een enkele uitzondering na hebben ze allemaal hun hoofdkantoor in het Oostblok.

Leden van TUI's zijn vrij lid te zijn of te worden van elke andere arbeidsorganisatie voor een bepaald beroep of tak van industrie, zodat het voor hen ondermeer ook mogelijk is zich aan te sluiten bij ICFTU affiliaties. De WFTU stimuleert dat en moedigt de TUI's aan om gezamenlijke actie te ondernemen met hun niet-communistische tegenpolen, de International Trade

*Te weten voor: Agricultural, Forestry and Plantation Workers (hoofdkantoor in Praag); Workers of the Building, Wood and Building Materials Industries (Helsinki); Chemical, Oil and Allied Workers (Boedapest); Commercial, Office and Bank Workers (Praag); Food, Tobacco, Hotel and Allied Industries (Sofia); Metal and Engineering Industries (Moskou); Miners and Energy Workers (Warschau); Public and Allied Employees (Oost Berlijn); World Federation of Teachers Unions (Oost Berlijn); Textile, Clothing, Leather and Fur Workers (Praag); en Transport, Port and Fishery Workers (Boedapest)

Secretariats van de ICFTU en de International Trade Federations van de World Confederation of Labour (WCL). In het verleden is gebleken dat de TUI's succesvoller kunnen zijn met hun campagnes dan de WFTU zelf omdat met name de gezamenlijke beroepsmatige belangen en interesses van de werknemers sneller leiden tot het vormen van een "eenheidsfront". Het feit dat in totaal ongeveer 2 miljoen TUI-leden afkomstig zijn van vakbonden die geen banden hebben met de WFTU is in dit opzicht veelzeggend.

Momenteel claimt de WFTU de grootste vakbondsfederatie in de wereld te zijn met meer dan 206 miljoen leden in 83 landen. Meer dan 70 procent van de aangesloten leden zijn echter afkomstig uit de communistische landen die voor hun eigen mensen het lidmaatschap van de nationale vakbonden verplicht stellen, terwijl de helft van het totale aantal leden wordt gevormd door de inbreng van de AUCCTU. Als gevolg daarvan hebben de Sovjetunie en haar bondgenoten een overweldigende stemmenmeerderheid als het aankomt op beslissingen. Een aantal WFTU-leden echter, en dan met name in de Derde Wereld, heeft geen banden met een communistische partij.

Strijd, Eenheid van Actie en Vrede

"De strijd tegen het imperialisme, tegen de monopolies, tegen kapitalistische uitbuiting en tegen onderontwikkeling, voor nationale onafhankelijkheid, vrijheid en vrede, kan niet daadwerkelijk gestalte krijgen als ze niet berust op de gezamenlijke inspanning van de socialistische landen, de arbeidersklasse in de kapitalistische wereld en de nationale bevrijdingsbewegingen." Uit deze uitspraak van de Fransman GENSOUS, die in de jaren zeventig secretaris-generaal was van de WFTU blijkt dat er in ideologisch opzicht aan de internationale communistische vakbondsdoelstellingen sinds de jaren vijftig weinig of niets veranderd was, en feitelijk is de titel van het tiende WFTU-congres, dat van 10 tot en met 15 februari 1982 in Havana plaatsvond, de basisslogan van alle WFTU seminars, conferenties en congressen: Strijd, Eenheid van Actie en Vrede.

Het element Vrede was in december 1981 definitief doorgedrongen in het programma van de WFTU, na een gezamenlijke conferentie van WFTU en Wereldvrede raad in Parijs over sociale en economische aspecten van ontwapening. Die conferentie leidde tot de oprichting van het International Trade Union Committee for Peace and Disarmament (ITUCPD), dat in mei 1982 voor het eerst als zodanig naar buiten trad en bekend is geworden als Dublin-comite (naar de stad waar ze voor het eerst congresseerde).

Dit comite presenteert zich als een internationaal eenheidsfront van vakbondsmensen voor de vrede, maar blijkt in de praktijk een zeer vooringenomen pro-Sovjet standpunt in te nemen. Een van de uitgangspunten van het Dublincomite is de uitspraak van voormalig CPSU-leider ANDROPOV dat 'er geen twijfel over kan bestaan dat het hedendaagse imperialisme de enige bron van oorlogen is, en daarom een ware vijand van de arbeiders'. Sociale en economische verbetering voor de arbeiders is in deze visie allereerst afhankelijk van de conversie van wapenindustrie in civiele industrie, en zo gezien zijn de vredesstrijd en de strijd voor

een hogere levensstandaard onlosmakelijk met elkaar verbonden . Hoezeer de WFTU het element vrede sindsdien tot het hare heeft gemaakt blijkt uit de woorden van Ibrahim ZAKARIA, de huidige secretaris-generaal, in een interview met het Oostduitse partijdagblad Neues Deutschland ter gelegenheid van het veertigjarig bestaan van de WFTU. "Als onze belangrijkste opdracht beschouwen wij op dit moment de verdediging van de vrede, het voorkomen van een nucleaire catastrofe. Voor deze strijd op leven en dood moeten wij de internationale vakbeweging, moeten wij alle werkende mensen ter wereld nog sterker mobiliseren." En "als het voortbestaan van de menshe'd op het spel staat, dan mag er geen enkele hindernis zijn voor een constructieve dialoog en gemeenschappelijk handelen".

De thema's van het tiende WFTU-congres in Havana vonden ook hun weg naar Sheffield. Daar werd, in maart 1982, op het jaarlijkse congres van de Britse National Union of Miners (NUM) Arthur SCARGILL gekozen tot nieuwe president van die bond. In die functie was hij opvolger van de gematigde (thans Lord) Joe GORMLEY. De militante orthodox marxistische SCARGILL riep in zijn eerste toespraak als nieuwe president van de NUM alle mijnwerkers ter wereld op hun kunstmatige verdeeldheid als gevolg van de Koude Oorlog te overwinnen, de rijen te sluiten en zich te verenigen in een internationale mijnwerkersorganisatie. Deze toespraak bleek later het startschot geweest te zijn voor de oprichting van een zo'n nieuwe internationale vakbondsorganisatie.

Op weg naar een nieuwe mijnwerkersorganisatie

Om over zijn plannen te praten nam SCARGILL allereerst contact op met de mijnwerkerssectie van de Franse communistisch georiënteerde CGT en met de Sovjetrussische mijnwerkersbond. Zoals verwacht kon worden toonden beide bonden zich enthousiast voor het plan. Namens de CGT zouden Alain SIMON, die op dat moment tevens algemeen secretaris was van de Miners Trade Union International van de WFTU, en Augustin DUFRESNE, de algemeen secretaris van CGT's Nationale Federatie van Mijnwerkers, aan de verdere uitwerking van het plan gaan deelnemen, terwijl van Sovjet zijde de president van de Centrale Raad van Sovjetrussische Mijnwerkersvakbond, Mikhail SHREBNY zich speciaal hiermee zou belasten.

Op 13 januari 1983 kondigde SCARGILL aan dat de NUM de rug zou toekeren aan de in Londen gevestigde Miners International Federation (MIF, geaffilieerd met de ICFTU), waarvan het tot dan toe had deel uitgemaakt, om samen met de mijnwerkerssectie van de CGT een concurrerende organisatie te beginnen. Volgens SCARGILL was zijn besluit ingegeven door het verlangen te ontkomen aan de Koude Oorlog-mentaliteit en "om kosten te sparen".

Ter voorbereiding van de oprichting van die organisatie vond op initiatief van de NUM op 23 en 24 april 1983 in Parijs een internationale mijnwerkersconferentie plaats, waarvoor de CGT en

de NUM zowel de mijnwerkersaffiliaties van de ICFTU als de WFTU uitnodigden.* Behalve de NUM en de CGT kwam uit West Europa alleen de Cypriotische bond acte de presence geven, wat in schril contrast stond met de massale opkomst uit Oost Europa en de Derde Wereld.

Tijdens de conferentie werd besloten om, als het zou komen tot de oprichting van een nieuwe internationale organisatie, geen dubbel lidmaatschap toe te staan aangezien de hele operatie juist was opgezet om de ideologische barrières te slechten. Hoewel met name de Sovjetdelegatie daar aanvankelijk niet blij mee was kreeg SCARGILL uiteindelijk toch de toezegging dat alle 49 nationale afdelingen van de Miners Trade Union International (van de WFTU) zouden opgaan in de op te richten organisatie. Op het congres werd ook duidelijk dat uit de westerse wereld in ieder geval Australië zou toetreden: de Australische Coal and Shale Employees Federation had zich al teruggetrokken uit de MIF en haar nieuwe algemeen secretaris, Barry SWAN, was in Parijs aanwezig. SWAN behoorde ook tot het achttal mijnwerkersleiders dat gekozen werd in het internationale comité ter voorbereiding van de nieuwe organisatie. De vergadering besloot dat in januari 1984 in Sheffield de oprichting geëffectueerd zou moeten worden.

Op 16 mei '83 loste SCARGILL zijn belofte in en trok zich met zijn NUM ook terug uit de Miners International Federation van de ICFTU. Hij deed dat op de MIF conferentie in Essen nadat hij een debat had geëist over zijn motie om de MIF op te heffen en onder te brengen in zijn nieuw te vormen organisatie. Hij verliet de vergadering, overigens samen met de Australische afgevaardigde, toen zijn eis met 10 stemmen tegen 2 werd verworpen door de leiding van de MIF en ook de vergadering zich met overweldigende meerderheid had uitgesproken tegen SCARGILL's actie.**

Een volgende etappe was de Wereldvakbondsconferentie over de sociaal-economische aspecten van ontwapening, die van 27 tot en met 29 augustus 1983 in Moskou georganiseerd werd voor vakbonden van energiearbeiders uit de gehele wereld. Prominente westerse deelnemers waren Barry SWAN, die als voorzitter van het voorbereidingscomité voor de conferentie de openingstoespraak mocht houden, en Arthur SCARGILL. Het centrale thema was "de belangrijke verantwoordelijkheid van arbeiders en vakbonden om de wereldvrede te bewaren".

*Het was overigens niet de eerste keer dat op initiatief van de NUM een dergelijke internationale bijeenkomst plaatsvond. In oktober 1976 organiseerde de NUM in Richmond een conferentie van Europese Mijnwerkersvakbonden en in 1981 vond, opnieuw op initiatief van de NUM, in Newcastle een internationale mijnwerkersconferentie plaats, gewijd aan vrede en ontspanning. **Voor de MIF had de hele affaire nog een positief kantje. Al een tijdje wilden de Amerikaanse United Mine Workers zich vanwege de hoge kosten terugtrekken uit de MIF, maar gealarmeerd door SCARGILL's manoeuvres besloten ze lid te blijven.

De belangrijke rol van SWAN bij o.m. de conferentie in Moskou moet gezien worden in het licht van de sterke oppositie die in bepaalde Australische mijnwerkerskringen bestaat tegen de winning van uranium in dat continent. De bonden daar vinden dat "een onderdeel van de oorlogsindustrie". Hoezeer de WFTU deze houding toejuicht bleek nauwelijks twee maanden later opnieuw toen een zware WFTU-delegatie met ondermeer secretaris generaal ZAKARIA en secretaris Boris AVERYANOV, die beschouwd kan worden als de belangrijkste Sovjetvertegenwoordiger binnen de WFTU, op 29 oktober voor een bezoek van 10 dagen afreisde naar Nieuw Zeeland* en Australië. In Sydney had de delegatie uitvoerige besprekingen met ondermeer de leiders van het Australische Comité voor Internationale Vakbondseenheid, Pat CLANCY en Ernest BOATSWAIN. CLANCY, die nationaal secretaris is van de Building Workers Industrial Union, en zijn plaatsvervanger in die functie BOATSWAIN zijn de lokale WFTU functionarissen en bovendien beiden lid van de Wereldvrede Raad. BOATSWAIN is daarnaast ook nog een van de oprichters van het ITUCPD (Dublin-comité). Het mag dan ook geen verbazing wekken dat het vraagstuk van vrede, ontwapening en de rol van vakbonden daarbij, centraal stond in alle gesprekken en dat de noodzaak tot samenwerking op dit terrein tussen leden van zowel de WFTU als de ICFTU opnieuw nadrukkelijk werd onderstreept.** Het bezoek van ZAKARIA en AVERYANOV viel overigens samen met de grootscheepse vredesdemonstraties in Australië voor een kernwapenvrije Pacific.

Volgens sommige berichten zou deze nadrukkelijke WFTU-belangstelling voor de Australische regio te maken hebben met de groeiende invloed in dat gebied van haar internationale tegenhanger de ICFTU. De 2e Conferentie van Mijnwerkers uit Azië en Oceanië, die in januari 1984 in Sydney plaatsvond, moet waarschijnlijk ook hiermee in verband gebracht worden. Die conferentie resulteerde volgens een verslag in het WFTU-bulletin in de aansporing aan mijnwerkers en werknemers in aanverwante takken van industrie om nog beter te gaan samenwerken, meer gezamenlijke acties te ondernemen, coördinatiecommissies op te richten (zie noot *), eisenpakketten te formuleren, en verder alles te doen om de macht van de multinationals te breken en de "edele strijd voor de vrede" nog beter te kunnen voeren.

*In Nieuw Zeeland werd de delegatie ontvangen door de president van de Federation of Labour, Jim KNOX, op dat moment lid van de Wereldvrede Raad. KNOX zou in februari 1985 gekozen worden tot voorzitter van het coördinerende comité van de door de WFTU gepropageerde "Asian Oceanic Trade Union Conference on Development". Hoewel KNOX in de nieuwste ledenlijst van de Wereldvrede Raad niet meer voorkomt, behoorde hij wel tot de ondertekenaars van een No Star Wars oproep van het presidential committee van die mantelorganisatie.

**De WFTU zou later alle mijnwerkers ter wereld oproepen het Australische voorbeeld te volgen om mijnen en elektriciteitscentrales uit te roepen tot "vredesondernemingen". Romesh CHANDRA, de president van de Wereldvrede Raad, reikte op 1 juni 1984 in Sydney een vredesplakette uit aan een van deze ondernemingen.

Een belangrijk moment voor de internationale mijnwerkerswereld en een grote stap voorwaarts op weg naar realisering van de plannen voor een nieuwe internationale mijnwerkersorganisatie was voorts de negende conferentie van de Miners Trade Union International van de WFTU, van 24 tot en met 26 oktober 1984 in Praag. De Britse NUM was op dat moment al een maand of acht gevorderd met wat de langste mijnstaking uit de Engelse geschiedenis zou worden en vakbonden uit Oost en West hadden zich solidair verklaard met de Britse mijnwerkers.* Als dit gevoel van onderlinge solidariteit over het incidentele karakter heengetild zou kunnen worden en een meer permanente basis zou kunnen krijgen zou de kans op succes voor de nieuw op te richten organisatie niet ondenkbeeldig zijn. De staking vormde dan ook een belangrijk thema op de conferentie en Peter HEATHFIELD, de algemeen secretaris van de NUM, die speciaal naar Praag was gekomen om verslag te doen van "de heldhaftige strijd" kreeg een staande ovatie. De WFTU verzorgde op 25 oktober zelfs een speciale editie van haar officiële bulletin, die geheel gewijd was aan de mijnstaking.

De volgorde in de slogan van de Praagse bijeenkomst (Peace, Unity, International Solidarity) geeft echter al aan dat internationale solidariteit met de mijnwerkersstaking niet het enige doel van de conferentie was. Centraal stond het streven naar nauwere samenwerking van mijnwerkers in de vredesstrijd. Het in velerlei opzichten voornaamste resultaat van de conferentie was dat de gedelegeerden zich formeel uitspraken voor de vorming van een universele internationale organisatie waarin alle nationale vakbonden van mijnwerkers en energie-arbeiders "ongeacht hun ideologische, filosofische of religieuze achtergronden" opgenomen zouden kunnen worden, alsmede de leden van de reeds bestaande internationale koepelorganisaties. Volgens de slotverklaring zou zoiets een "enorme stap voorwaarts zijn voor internationale vakbondssolidariteit in zijn algemeenheid en de gerechtvaardigde eisen van de vakbeweging over de gehele wereld nog meer kracht bijzetten." Met deze uitspraak hadden SCARGILL, SIMON en SHREBNEY definitief en formeel het mandaat gekregen om tot oprichting van een nieuwe organisatie over te gaan.

Voor laatste voorbereidende besprekingen was SCARGILL op 13 maart 1985 in Oost Berlijn aanwezig tijdens een zitting van het Dagelijks Bestuur van Miners Trade Union International, terwijl hij op 26 maart daaropvolgend voor besprekingen in Moskou was. De definitieve datum voor de oprichting van de IMO werd tenslotte vastgesteld in een gezamenlijke vergadering op 10 mei in Boedapest van de NUM, de CGT en de Oostduitse - en Sovjetmijnwerkersbond.

*In dit verband is het wellicht nuttig in de herinnering te roepen dat ter gelegenheid van de 22ste verjaardag van de WFTU, in 1967, Radio Moskou de WFTU het compliment maakte dat "... de WFTU er veel aan doet de stakingsbeweging tot ontwikkeling te brengen, en als de stakingsbeweging in de kapitalistische landen in de afgelopen jaren aanzienlijk gegroeid is, moet dat voornamelijk op het conto van de WFTU geschreven worden." SCARGILL zelf noemde de staking bij voortduring een politieke zaak.

International Miners' Organisation opgericht

Als gevolg van de mijnstaking anderhalf jaar later dan voorzien, en niet in Sheffield maar in Montreuil* werd op 21 en 22 september jl. in het kantoor van de CGT de oprichtingsvergadering gehouden. Volgens berichten in de Britse communistische pers leefde er onder de aanwezigen uit 33 landen een sterk gevoel van "geschiedenis in wording"; na het vertrek van de NUM en de Australische bond uit de Miners International Federation symboliseerde de bijeenkomst immers "de eerste maar tevens beslissende scheuring in de geschiedenis van de ICFTU". Als de mijnwerkers met hun nieuwe organisatie succesvol zouden blijken te zijn, dan zouden andere vakbonden het voorbeeld willen volgen, aldus de juichende pers, en dan zou het niet lang meer duren voor er een wereldwijd forum van vakbonden ontstond om "over werkeloosheid, multinationals en vrede" te discussieren. En dat forum zou over genoeg kracht beschikken om de beslissende actie te ondernemen. "Ongetwijfeld zal de International Miners Organisation nog veel meer vakbonden aantrekken, zodat die bonden die slechts anti-Communisme voorstaan uiteindelijk geïsoleerd raken. Alleen al daarom verdienen SCARGILL, SHREBNEY en SIMON een ereplaats in de vakbondsgeschiedenis", aldus de berichten.

De gedelegeerden lieten hun waardering voor SCARGILL blijken door hem unaniem als president van de IMO aan te wijzen. Mikhail SHREBNEY en Barry SWAN werden benoemd tot vice-presidenten en Alain SIMON tot secretaris-generaal. De IMO zal verder zes gespecialiseerde comite's krijgen, elk onder leiding van een van de belangrijkste deelnemende mijnwerkersbonden. Zo zal bijvoorbeeld Peter HEATHFIELD voorzitter worden van het belangrijke Comite Algemene Politiek, Augustin DUFRESNE zal de leiding krijgen van het Comite Organisatie, en Juan ANTINAO, leider van de Chileense mijnwerkers, zal het Comite Multinationals aanvoeren.

Er zullen in een later stadium ook nog twee secretarissen benoemd worden. De reden om dat niet direct te doen is waarschijnlijk dat gegadigden voor deze sleutelposities vrijwel zeker uit de Sovjetunie en Oost Europa zullen komen en dat hun benoeming op dit moment met het oog op het "neutrale" karakter van de IMO minder opportuun zou zijn. Als meest waarschijnlijke kandidaat voor een van de twee secretarisposten wordt genoemd Valery CHESTAKOV, tot voor kort de Russische secretaris van de Miners Trade Union International.

Vooruitzichten

Hoewel SCARGILL tijdens de oprichtingsvergadering benadrukte dat de International Miner's Organisation zich niet zou aansluiten bij een van deze twee overkoepelende internationale vakbondsorganisaties, kan op grond van de samenstelling van zowel

*Reden om uit te wijken is waarschijnlijk geweest het restrictieve visumbeleid van de Engelse regering bij dergelijke gelegenheden. Bij de herdenking van de oprichting van de WFTU eind februari 1985 in London werd aan twee WFTU-functiearissen een visum geweigerd, en ook bijeenkomsten van het ITUCPD worden regelmatig door een dergelijke maatregel getroffen.

bestuur als achterban van de IMO worden aangenomen dat deze nieuwe organisatie zal gaan fungeren als een handlanger van de WFTU en feitelijk een voortzetting zal blijken te zijn van de Miners Trade Union International, maar dan in een voor niet-communistische vakbonden aanlokkelijker gedaante.

Het dubbelzinnige karakter van de IMO wordt waarschijnlijk nog het duidelijkst belicht door een illustratieve vergissing van WFTU secretaris-generaal ZAKARIA. In het interview op 3 oktober jl. in Neues Deutschland zegt hij met zoveel woorden dat op dat moment bij de WFTU elf internationale beroepsorganisaties zijn aangesloten. Dit betekent dat ofwel de Miners Trade Union International als zodanig in het geheel niet is opgeheven (hetgeen haaks op de afspraken zou staan*) ofwel dat de IMO in de ogen van ZAKARIA de rol van de Miners TUI heeft overgenomen, hetgeen door SCARGILL nadrukkelijk ontkend wordt.

SCARGILL probeert te doen geloven dat de door hem geclaimde 3.8 miljoen leden van de IMO gelijkelijk afkomstig zijn van de WFTU en het ICFTU. Deze schijn van neutraliteit kan echter niet lang stand houden in de wetenschap dat dubbel lidmaatschap niet is toegestaan en dat alle bij de Miners Trade Union International aangesloten vakbonden collectief lid zijn geworden van de IMO. Naar eigen zeggen vertegenwoordigde deze laatste groep ten tijde van de Praagse conferentie in oktober 1984 alleen al ruim 10 miljoen mijnwerkers.

De westeuropese inbreng in de IMO beperkt zich voorlopig tot mijnwerkersbonden uit natuurlijk Engeland en Frankrijk en verder uit Cyprus, Spanje, Portugal en Griekenland. Het gaat daarbij om bonden die ook al in het verleden blijk gaven nauwe samenwerking met de WFTU niet te schuwen, zodat het op z'n minst voorbarig is van een beslissende scheuring binnen de ICFTU te spreken. Jan OLYSLAGER, de centrale man in Brussel van de Miners International Federation, had al eerder alle bij de MIF aangesloten bonden aangeraden zich verre te houden van SCARGILL's organisatie en zoals het er nu uitziet zal het waarschijnlijk bij het zestal blijven. Van de overige aanwezigen op de oprichtingsvergadering in Montreuil kwamen er tien uit Afrika, twee uit het Midden Oosten, twee uit Zuid Amerika en negen uit de socialistische landen.

Vermeldenswaard is nog dat in Frankrijk Andre BERGERON, de leider van de niet-communistische vakbondscentrale Force Ouvriere, een beroep deed op president MITTERAND om op grond van het decreet van 1951 de conferentie in Montreuil te verbieden.

Op het programma van de IMO voor de komende tijd staan acties ter ondersteuning van de Zuid Afrikaanse mijnwerkers en uitbreiding van de boycot van kolen uit dat land, steun aan de Boliviaanse mijnwerkers alsmede een frontale aanval op de oliemultinationals. Verder zal de IMO op 23 oktober bijdragen aan de actiedag van Zuidamerikaanse arbeiders tegen de buitenlandse schulden.

*Morning Star maakte op 27 september expliciet melding van de opheffing van de Miners TUI

Tenslotte

Hoewel mag worden verondersteld dat de ideologische drijfveren achter de oprichting van de International Miners Organisation in brede lagen van de niet-communistische westerse vakbondswereld genoegzaam bekend zijn, moet toch het effect van de nieuwe organisatie niet onderschat worden. Het streven naar internationale vakbondseenheid strekt zich verder uit dan alleen de mijnwerkersbonden en de IMO zou wel eens een voorbeeldfunctie kunnen gaan krijgen.

Te denken valt dan bijvoorbeeld aan de spoorwegvakbonden uit een groot aantal Oost- en Westeuropese landen (waaronder Nederland), die van 14 tot en met 16 september 1984 in Wenen een internationale conferentie hielden rond het thema "Vrede en Ontspanning". De verklaring dat het de hoogste tijd was om alle spoorwegmensen "ongeacht ideologische achtergronden te verenigen teneinde de vredesstrijd nieuwe impulsen te geven" klinkt in ieder geval bekend in de oren.

Men kan ook denken aan de conferentie die op initiatief van de Internationale Grafische Federatie op 12 en 13 juni 1985 eveneens in Wenen werd georganiseerd voor vakbondsleiders uit de grafische industrie. Ook hier was het voor het eerst dat vertegenwoordigers uit Oost en West Europa (in totaal 70 man uit 24 landen) de mogelijkheden van gezamenlijke acties, met name tegen de Amerikaanse plannen voor een ruimteverdediging, onderzochten. Hier moet worden opgemerkt dat de Internationale Grafische Federatie in Bern, onder leiding van de Westduitser Leonhard MAHLEIN, al sinds vele jaren niet meer is aangesloten bij het betreffende International Trade Union Secretariat van de ICFTU en door een Deense communist in 1982 een goed voorbeeld is genoemd van een organisatie die een steeds positievere houding innam ten opzichte van de communistische vakbonden en de WFTU.

De recente ontwikkelingen in de mijnwerkerswereld kunnen niet los gezien worden van de algemene trend die zich ten aanzien van internationale eenheid "over de blokgrenzen heen" aan het aftekenen is; een eenheid die op ideologische gronden vanuit Oosteuropa en de Sovjetunie gepropageerd wordt en die momenteel niet alleen in vakbondskringen maar ook in de kring van internationale vredesdiplomaten en politieke partijen nogal wat weerklank vindt. Het staat daarbij wel vast dat de ontwikkelingen die hierboven beschreven zijn positief gewaardeerd zullen worden als de WFTU op haar grote congres in 1986 in Oost Berlijn de balans van de afgelopen jaren opmaakt.